
שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

קדושה Of פסוקים Lesson 19-The

Source 1

Professor Ezra Fleischer in an article entitled: קדושת העמידה:

הברכה שלישית של העמידה הכילה בגופה, בניסוחה הראשון, את פסוקי ההתגלות שהפכו לימים לקדושה. הקדושה כפי שהיא לפנינו בתפילותינו הממוסדות נתפתחה עם הזמן מן הגרעין הקמאי הזה.

Translation: In its original wording, the third Bracha of the Amidah contained the verses of revelation that became Kedushah. The Kedushah as it exists today in our standard Siddur blossomed over time from this original seed.

Source 2

אתה קדוש ושמך קדוש ולך יאמרו קדושים קדוש, ככתוב על יד נביאך: וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צב-אות מלא כל הארץ כבודו. ונאמר: ברוך כבוד ה' ממקומו. ברוך אתה ה' הא-ל הקדוש.

Source 3

דבר מובן מאליו הוא שכל הימים שבם כללה הברכה השלישית בתוכה את פסוקי הקדושה היא נאמרת, יחד עם הפסוקים שבתוכה, גם מפי היחיד, כשם שנאמרה מפי שליח ציבור במעמד הרבים. ומובן גם כן שכוונת ה"קדושה" במעמד הזה לא הייתה אלא תיאורית: הברכה השלישית מוקדשת לתהילת ה' במרומים, ופסוקי ה"קדושה" שהובאו בה כווננו להמחיש תהילה זו על פי המקרא.

Translation: It is apparent that during the time that the third Bracha contained the verses of Kedushah, the verses were recited by individuals as well as by the prayer leader in a group of ten or more men. It is also clear that the purpose of Kedushah was to be descriptive: the third Bracha was dedicated to describing how G-d is praised in the heavens. The verses from Kedushah were included to illustrate that praise by means of Biblical verses.

Source 4

העמידה ייצגה אפוא נאמנה את כוונת המחוקקים, אבל היא לא ייצגה את עולמם הרוחני של ישראל בשלמות אמתית. קרוב לומר שהמתפללים הקדומים מצאו בברכה השלישית של העמידה, וביותר בפסוקי ההתגלות שנכללו בה, פורקן מה למאווייהם, והיתר, עקיף לפחות, לסקרנויותיהם המיסטיות.

Translation: The Amidah accurately represented the intention of its authors but it did not adequately represent the spiritual feelings of the Jewish people. It is appropriate to say that the ones who first recited the text of the Amidah found in the third Bracha of the Amidah, more particularly in the verses that were included within it, an outlet for their feelings and permission indirectly to pursue their mystical curiosity.

Source 4

אוצר המדרשים (אייזנשטיין) עמוד קו' ד"ה פרק תשיעי: ברוכים לשמים ולארץ יורדי מרכבה, אם תאמרו ותגידו לפני מה אני עושה בתפילת שחרית ובתפילת המנחה וערבית

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

בכל יום ובכל שעה ושעה שישראל אומרים לפני קדוש, ולמדו אתם ואמרו להם שאו עיניכם לרקיע כנגד בית תפלתכם בשעה שאתם אומרים לפני קדוש. כי אין לי הנאה בכל בית עולמי שבראתי באותה שעה שענייכם נשואות בעיני ועיני נשואות בעיניכם בשעה שאתם אומרים לפני קדוש. כי הקול היוצא מפיכם באותה שעה מורד ועולה לפני כריח נחות. והעידו לי להם מה עדות אתם רואים אתי, מה אני עושה לקלסתר פניו של יעקב אביהם שהיא חקוקה לי על כסא כבודי. כי בשעה שאתם אומרים לפני קדוש כורע אני עליה ומחבקה ומנשקה ומגפפה וידי על זרועותי ג' פעמים שאתם אומרים לפני קדוש, כדבר שנאמר קק"ק.

Translation: Blessed to the heavens and to the earth are you who have entered the heavenly world if you will relate to humanity what I, G-d, do during Tephilat Schacharit, Tephilat Mincha and Tephilat Maariv each day and at each moment when the Jewish people recite Kedusha before me. Learn and then teach those on Earth: raise your eyes towards the heavens from your synagogues at the moment that you recite Kedushah before Me. I do not receive as much pleasure from the world that I have created as I do when you raise your eyes towards My eyes in heaven and I turn My eyes towards your eyes on Earth at the moment that you say Kedushah. The sound that is emitted from your mouths at that moment travels and rises in front of Me as once rose the fragrance of the sacrifices. Be My witnesses for the people on Earth as to the events that you see here; what I do to the image of Yaakov Aveinu's face which is embedded in My Seat of Honor. At the moment that the Jewish people recite Kedushah before Me, I bend over and hug Yaakov's image, kiss it, caress it, My hands upon his hands each of the three times that you say before Me Kadosh, as the verse says: Kadosh, Kadosh, Kadosh.

Source 5

במדבר רבה (וילנא) פרשה ד', כ', ד"ה ופקדת אלעזר—שוב מעשה באדם אחד שהיה מתחרט שלא קרא ולא שנה. פעם אחת היה עומד בבית הכנסת כיון שהגיע העובר לפני התיבה לקדושת השם הגביה את קולו ואמר ק' ק' ק' ה' צב-אות. אמרו לו מה ראית שהגבהת קולך? אמר להם: לא זכיתי לא למקרא ולא למשנה ועכשיו שניתנה לי רשות לא אגביה את קולי ותשוב נפשי עלי. ולא יצאת אותה השנה ולא שינתה ולא שילשה עד שעלה אותו האיש מבבל לארץ ישראל ועשאוהו שר החיל של קיסר ומינוהו ראש על כל בירניות שבא"י ונתנו לו מקום ובנה עיר וישב שם וקראו לו קילוני לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות.

Translation: There is a story told about a man who regretted that he had never learned the Written Law nor the Oral Law. One day, this man found himself standing in a synagogue. When the prayer leader reached the Bracha of Kedushas Hashem, this man raised his voice and recited loudly: Kadosh, Kadosh, Kadosh Hashem Tzvakot. The others present in synagogue asked him: what prompted you to raise your voice to say: Kadosh, Kadosh, Kadosh? He told them: I never merited the opportunity to study the Written Torah or the Oral Torah. Now that I had an opportunity to recite Kedushah, should I not say it loud and ease my spirit. Not a year later and not a half year later and not a third of a year later this man left Bavel for Israel and he was appointed a military leader for the Emperor of Rome who made him head of the fortified castles in Israel. The Emperor gave this man some land on which the man built a city and in which he lived. He and his children were then called Roman citizens forever and ever.

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

Source 6

נעריצך ונקדישך, כסוד שיח שרפי קדש המקדישים שמך בקדש, בכתוב על יד נביאך, וקרא זה אל זה ואמר:

Source 7

כתר יתנו לך ה' א-להינו, מלאכים המוני מעלה, עם עמך ישראל, קבוצי מטה. יחד כלם קדשה לך ישלשו, בדבר האמור על יד נביאך, וקרא זה אל זה ואמר:

Source 8

מסכת סופרים פרק טז' הלכה ט'-וקטן שאינו פורס את שמע אינו יכול לומר קדוש ביוצר ביחיד, אבל בציבור עונה עמהם. וגדול שהוא פורס את שמע, יכול לומר קדוש, לפי שהוא כסודר, אבל קדוש של עמידה, כיון שצריך לומר נעריצך ונקדישך, אינו מן הדין לומר פחות מעשרה.

Translation: A minor who is not qualified to porais the Shema may not recite the Kedushah found in the first Bracha of Kriyat Shema when praying without a group of ten men but when he is among a group of ten men, he may respond to the prayer leader. An adult is qualified to Porais the Shema and can recite the Kedushah that is found in the first Bracha of Kriyat Shema but he may not be recite the Kedushah of Shemona Esrei except in the presence of ten men since it includes the invitation of "we shall elevate You and sanctify your name."

Source 9

סוד משלשי קודש הקדושתא מראשיתה ועד ימי רבי אלעזר בירבי קליר-שולמית אליצור

פיוטי הקדושה באים לאחר הסילוק, ותפקידם להקדים מבוא פיוטי לפסוקי הקדושה שאחרי 'קדוש קדוש קדוש', ולהעביר מפסוק אחד למשנהו. בארץ ישראל כללה הקדושה לפחות ארבעה פסוקים: 'קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו' (יש' ו, ג); 'ברוך כבוד יי ממקומו' (יח' ג, יב); 'שמע ישראל יי אלהינו יי אחד' (דב' ו, ד); 'ואני יי אלהיכם' (במ' טו, מא).¹ הפסוק 'ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה' (תה' קמו, י), החותם את הקדושה בימינו, לא נחשב בארץ ישראל חלק מן הקדושה, כפי שכבר הוסבר, וכנראה היה במקורו פסוק מעבר לברכת קדושת השם שכללה לשון מלכות.² אבל בימים הנוראים ובחגים נוספים – ובתקופות מסוימות אולי בכל הקדושות – הוקדמו לפסוק זה פסוקי שבח והמלכה, ובראשם הפסוק 'יי אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ' (תה' ח, י);³ וגם פסוק זה זכה לעתים למבוא פייטני.

Translation: The poems of Kedushah come after that part of the Kedushta known as Siluk. Their role is to provide a poetic introduction to the verses that come after the verse of Kadosh, Kadosh, Kadosh, etc. one after the other. In Minhag Eretz Yisroel, Kedushah consisted of four verses: Kadosh, Kadosh, Kadosh, etc. (Yeshayahu 6, 3); Baruch Kvod, etc. (Yechezkeil 3, 12); Shemoa Yisroel, etc. (Devarim 6, 4); Ani hashem Elokeichem (Bamidbar 15, 41). The verse Hashem Yimloch, etc. (Tehillim 146, 10) that concludes the version of Kedushah that we recite today, was not considered part of Kedushah, as I previously explained, and it appears that it was used as a transition to the Bracha of Kedushas Hashem that included the theme of Malchus. But on the High Holidays and on other holidays-and during some era, they were recited regularly-they preceded the recital of that verse with additional verses of praise and anointment of G-d as king and they began with the verse: Hashem Adoneinu Mah Adir Shimcha B'Chol H'Aretz (Tehillim 8, 10) and on occasion this verse was introduced with a poetic line.

שמונה עשרה-תפלת שחרית-101 Tefila

Source 10

פיוטי הקדושה מכונים בכתבי היד 'אופן', 'אופנים' או 'אופניה',⁴ כנראה על שם קטעי הקבע הנשמטים מפניהם.⁵ במחקר מסומנים הפיוטים הללו כפיוטי ט, משום הופעתם אחרי

Translation: The poetic portions of Kedushah were often called in handwritten manuscripts "Ofan" "Ofanim" or "Ophaneha" apparently as a result of the fixed sections missing from them.

Source 11

5 לקדמות הכינוי 'אופניה' השווה ירושלמי ברכות ה, ג, דף ט ע"ג (עמ' 47 שורה 46), וראה פליישר, קדושת העמידה, עמ' 121-122. ייתכן שקטע המעבר הראשון, שאחרי הפסוק 'קדוש קדוש קדוש' וגו', פתח אי פעם בלשון 'והאופנים' (כמצוי עד היום בקדושת היוצר). בתקופת הפייטנות הקלסית פתח קטע זה במילה 'וחיות' (ראה להלן, סעיף ד).

Translation: For an early source that describes the verses in Kedushah as Ofaneha see Yerushalmi Brachos 5, 3, Daf 9, Side 3 and see Fleischer Kedushas Ha'Amidah 121-122. It would appear that the lines that serve as a transition; i.e. after the verse of Kadosh, Kadosh, etc. once began with the word V'Ha'Ofanim (as is found in the Kedushah of Yotzer). During the era of the classic paytanim, this section opened with the word V'Ha'Chayos.